

מתיר גם הביי. ואף שלא משמע כן לשון הבייש דלא הוכיח שם שאירי בבעל לאשתו נדה ובש"ע הא אירי בכל עריות. מ"מ מוכרחין לומר דמש"כ וכתב בתשובה אפילו אם אינו עושה זרע תבה עד והש"ך השיג עליו בחנם הוא ענין אחר המסתעף מזה ולא קאי על עריות דש"ע אלא באשתו נדה וסובר כדברתי לתו"ש.

עכ"פ לדינא בנשים אחרות אף בא"א ונדות ונכריות ליכא איסור שלא בדרך תאנה לכו"ע ולכן לא שייך לחוש מלכת בסאבווי ובאסעס בשעת הלילה לעבודה שדחוקים ורחופים אנשים ונשים אף שלא יוכל ליהדר מנגיעה ודחיפה בנשים. דהנגיעה בלא מתכוין מחמת שא"א לו ליהדר אין זה דרך תאנה ותבה. ובאם הולך שם גם עם אשתו נדה ויהיה באופן שלא יהיה אפשר ליהדר מליגע בה. אף שלא מצוי זה דהא יכולה לעמוד במקום אחר. אבל אם יודמך כן, תליא לכאורה במחלוקת הש"ך עם הביי לפי תוה"ש הבייש לפ"מ שבארתי, דלהש"ך אין לאסור כיון שאינו דרך תאנה, ומצד התרחקות גמי לא שייך לאסור, שלא נאסרו אלא דברים שעושין כהרגלם שלא ישכחו שהיא נדה ויעשו כהרגלם גם בתשמיש. תה ליכא בסאבווי ובאסעס שאין זה כהרגל הוא עם אשתו אלא כהרגלם עם כל בנ"א. ולהביי יש לכאורה לאסור דמצד שגט בה קרוב שיהנה מנגיעתו בה אף שתהיה אשתו של אדם אחר, אבל מסתבר שבנגיעה שלא במתכוין אף באשתו לא שייך לחוש שיבוא ליהנות מנגיעה זו דרך למשש הדפק שבמתכוין נוגע בה אף שהוא לכוונה היתר לידיעתו לרפאותה סובר הביי שקרוב הדבר שיבוא גם ליהנות מזה. וכ"ש שאין לחוש בנגיעה מחמת דחוק רבוי בנ"א שאין שם המקט לחשוב ליהנות מזה. שלכן אף להביי אין לחוש אף כשיזדמן כן גם באשתו נדה.

וכן ליכא איסור מהאי טעמא גם לישב אצל אשה כשליכא מקום אחר דביי אין זה דרך תאנה ותבה. ועם אשתו נדה כשצריכין לישב דחוקים יש אולי לאסור להביי. אבל כיון שרוב האחרונים משמע שסבירי כהש"ך, וגם להביי אין ברור לאיסור דאפשר שאף בשיבה סמוכים אין לחוש לכוונה הנאה לכן אין לאסור.

אבל אם יודע שהוא יבוא לידי הרהור יש לו למנוע מללכת או אם אין נהגין לו, ואם מוכרח לילך או ג"כ לעבודתו אין לאסור לו אף בכה"ג. ויתחזק להסיק דעתו מהן ולהרר בדברי תורה כעצת הרמב"ם שם הי"ט וע"ז יוכל לטמון ולילך לעבודתו. ואם

יודע שטבעו רע יבוא מזה לידי קישוי אבר אסור לו לילך או גם לעבודתו. אבל ח"י לאדם להיות כן דבא זה מבטלה כדאיתא בכתובות דף ג"ט על האשה חז"ה על האיש וצריך לעסוק בתורה ובמלאכה ולא יהיה כן.

ובדבר לעשות מנין מיוחד ביר"ט בבקר שיבוא אגב או אנשים להתפלל ולהוכיח נשמות וילכו אח"כ לעבודתם ויחללו יו"ט. איני רואה בזה איסור מסייע ידי עובדי עבירה. כי אם לא יהיה מנין גמי לא ימנעו מלילך לעבודתם כמו שלא נמנעו מאיסור החמור דשבת יו"ט. וא"כ אין בזה שום סיוע לעבירה דחלול יו"ט.

ידידו.

משה פיינשטיין

סימן טז

בענין יחוד עם בתו ואשה אחרת אם מותר

ר"ה מנחם אב תשכ"ב.

מע"כ ידידי מהר"ר שלמה אליהו מילער שליט"א

בדבר להתייחד עם בתו ואשה אחרת שזו"פ סימן כ"ב סק"ב הביא מספר זכור לאברהם שאסור וטעמו משום דהבת לא תשומר את אביה, ודאי הוא דבר תמוה כדקדקת מ"ש מדין המחבר בסעיף ה' שכתב שאסור לאשה להתייחד אפילו עם אנשים הרבה עד שתהיה אשתו של אחד מהן שם הוא האשה של אחד מהן לא תשומר את האנשים האחרים ומ"מ מותר מטעם שכתב הבייש סק"ח דכיון דאשה זו לא תונה בושה השפלה ג"כ לזונה, אי"כ גם בבית ועוד אשה כיון שבתו לא תונה בושה השפלה גמי מלונות. והוא טעם המפורש ברש"י קידושין דף פ' בטעם איסור יחוד עם ב' נשים שכתב מפני שדעתן קלה ושתיהן נחוחות להתפתות ולא תירא זו מחברתה שאף היא תעשה כמותה עיי"ש. הרי הוא כמפורש שאם אחת מהן לא תונה תירא מחברתה והיה מותר.

אך שיש לומר בטעמו דיש לחוש שבת לא תגיד על אביה שלכן אף שהיא לא תונה מ"מ לא יירא אביה מלונות עם אשה האחרת וכן האשה לא תירא מלונות משום שיטמכו שהבת לא תרצה להגיד

על אביה וממילא לא תגיד גם על האשה. אבל לא מסתבר כלל דמנא לו דבר כזה לומר מעצמו. דפשוט שאף שכתב רש"י לשון ולא תירא אין הכוונה מורא משום שתספר האינה מונה לעלמא לבישה. דלא הוכיח זה דש"י כאן ענין ספור לאחרים אלא בהיתר דיתיר אשה ותינוקת, והוא משום דכאן בלשון מורא כוונתו מורא מפניה בעצמה שלא תחשבנה לזונה אף שלא תגלה לשום איש ואשה אחרים, וכדמוכח מלשון רש"י בסמוך בהיתר דאשה עם ב' אנשים שכתב שהאחד בוש מחברו ולא כתב שהאחד ירא מחברו משמע שהם בכוונה אחת. דהא אין טעם לומר שבנשים היה מותר דוקא בשביל מורא ובאנשים גם בשביל בושה אלא ודאי שהם בכוונה אחת אף שנקט בשני לישני. וניתח מש"כ הבייש והיא לא תונה או השניה בושה מלונות ולא כתב יראה אף ברש"י כתב יראה משום דמפרש בכוונה רש"י דהוא משום הבושה לפני זו שלא תונה בעצמה גמי שרי כדפירשתי.

והנה אף אם לשון יראה ברש"י הוא דוקא עכ"פ הא באנשים גם רש"י כתב שהאחד בוש מחברו, אי"כ כיון שבתו לא תונה הרי אביה שהוא איש יתבייש מבנה, וזהו ודאי אין לומר מעצמו שאינו מתבייש מבנה דלפי הסברא הוא מתבייש מפני זרעו יותר מבפני אחרים, וגם מש"כ בשם חכם אחד חלוק בין בן לבת דבן מקפיד שלא תונה אמו והבת אינה מקפדת כ"כ אם יונה אביה, לא נכון כלל לומר סברות בדורות בלא שום מקור. ולכן הרוצה להתמיר יחמיר לעצמו. דהא מצינו תנאי שהחמירו על עצמן כ"ר"מ דאמר הזהירו בי מפני בתי ממדת חסידות אבל לדינא אין לאסור וכדונוהגין דלא כזכור לאברהם.

והנה מצאתי מקור קצת ממהרש"א בח"א יומא דף ס"ט שכתב דלא מיגרין טפי ומיהו ודאי דמיגרין גמי השתא בקרובים כמו באחרים עיי"ש. וברור שאין לפרש כוונתו שקרובים הוא. באחרים שאסור ביהוד דהא לא יפלוג על כל הפוסקים דפסקו כר' אסי דמותר, וגם הוא דלא כפרש"י מנהדרין דף ס"ד. וגם היכן החכר תיבת טפי שיפוש כן. אלא צריך לומר בכוונתו דלקצת גירוי יש לחוש והוכיח משום דא"כ לא היה שייך להחמיר במדת חסידות. ואף שלשנו דחוק מוכרחין לפרש כן בכוונתו. ולכן כיון שרצונו לזנות עם אשה האחרת יש לחוש שכיון שא"א לו לזנות עם האחרת כשלא יונה גם עם בתו יגרה עיי"ז יצה"ר בנפשיה כיון שאיכא קצת יצה"ר גם לבתו לפתותה עד שיתלבש היצר גם לבתו שדעתה קלה לזנות עם אביה. ואף שלא משמע שכונת זכור

לאברהם הוא מצד סברת מהרש"א. מ"מ למהרש"א יש טעם קצת למה שאסור וא"כ יש מקום להחמיר. וראיתי שגם בעזר מקדש מסתפק בזה. ובדברי מהרש"א מפרש כפשוטו שלא כהלכה. וזה א"א דמה"ת יפרש שלא כהלכה בלא צורך וגם בטעות דגם מתחלה לא היה בקרובות גירוי יותר מברחוקות. אבל מ"מ לדינא מסתבר להתיר אף למהרש"א שיתירא שגם לא תתפתה כיון דאין צורה גדול לזה וכדונוהגין להקל. ידידו.

משה פיינשטיין

סימן טז

בדבר מעטם שהרופא צריך לעשות בזרע הבעל כדי לידע איך לרפאותו שיו"ל"ד

כ"ב תמוז תשכ"א.

מע"כ ידידי הנכבד בר אוריין ויר"ש מר יצחק אייזק ראזין שליט"א.

הנה בדבר הטעם שהרופא רוצה לעשות בזרע הבעל באשר שאין רואין שום חסרון בהאשה וכשידעו מהטעם אין הוא זרע האיש ידעו איך לרפאותו שיוכל להוליד ובאשר שליקח הורע מרחם האשה אחר תשמיש כבר עשו מזה טעם וא"א לידע מזה ורוצים לעשות טעם דוקא מזרע שלא נכנס לרחם האשה, הנה כבר השבתי בנידון זה ונדפס בספרי אגרות משה על אה"ע סימן ע' שמצד איסור זרע לבטלה ליכא כיון שהוא לצורך לרפאותו שיו"ל"ד כמפורש כה"ג ביבמות דף ע"ו. ורק שיש עוד איסור לא תנאף ביד שלכן אסור להוציא דרך משמוש ידים וכלים. ולכן מותר לו לעשות דרך תשמיש ולהוציא האבר כשידגיש שהורע יצא ולזרות מבחון לתוך צלוחית של זכוכית. משום שבדש מבפנים חזרה מבחון הוא רק באיסור דהוצאת זרע לבטלה ובכאן הא אינו לבטלה. אבל מש"כ מע"כ שיש מין צלוחית של זכוכית שמשמין ברחם האשה והבעל יכניס שם אברו ויוציא זרעו שם. נראה שאסור משום שהוא בלא חשיבות תשמיש כלל והוי כמוציא במשמוש היד וכלים שלא ברחם האשה שיש לאסור מצד איסור לא תנאף ביד. ואף שכתבתי שם שלשמש בהלבשת כ"ס על אברו יש להתיר לצורך בדיקה זה.